

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2016

SPIS TREŚCI

I. Diagnoza problemów narkotykowych na terenie miasta Kalisza.

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
 - Podejmowane działania mające na celu ograniczenia skutków zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Finansowanie ww. działań.
2. Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
 - Podejmowane działania w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych, poprzez udzielanie tym rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej. Finansowanie ww. działań.
3. Używanie narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
 - Wyniki badań „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w ocenie uczniów i nauczycieli”: wybrane elementy dot. używania narkotyków.
 - Podejmowane działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne mające na celu ograniczenie używania narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież. Finansowanie ww. działań.
4. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.
 - Podejmowane działania wspomagające działalność instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii. Finansowanie ww. działań.
5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin.
 - Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin. Finansowanie ww. działań.

II. Zasoby.

III. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych na rok 2016 – harmonogram realizacji zadań.

PROBLEM I	- Szkody zdrowotne i społeczne spowodowane używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
PROBLEM II	- Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
PROBLEM III	- Używanie narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
PROBLEM IV	- Stopień aktywności oraz współpracy organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.
PROBLEM V	- Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin.

IV. Zasady finansowania i realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 r.

I. Diagnoza problemów narkotykowych na terenie miasta Kalisza.

Mówiąc o środkach psychoaktywnych należy mieć na uwadze narkotyki oraz inne środki psychoaktywne: leki, używki np. napoje energetyczne, środki zastępcze np. dopalacze.

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Używanie narkotyków wiąże się z wystąpieniem zaburzeń somatycznych i psychicznych, które zakłócają lub uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie społeczne jednostki. Mają one również negatywne konsekwencje dla ich najbliższego otoczenia oraz zakłócają prawidłowe funkcjonowanie całego społeczeństwa rodząc dlań szereg szkód i kosztów. Większość osób, które używają środków psychoaktywnych nie leczy się, a nawet nie zdaje sobie sprawy z tego, jak poważne ma problemy ze zdrowiem.

Do substancji psychoaktywnych należą również „dopalacze”. Termin: dopalacze dotyczy ogromnej ilości różnych substancji roślinnych i syntetycznych o rzeczywistym, bądź rzekomym działaniu psychoaktywnym. Jednocześnie odnosi się on do środków nie kontrolowanych przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Działają one jak narkotyki i są tak samo szkodliwe.

Kolejnym problemem, na który należy zwrócić uwagę jest problem uzależnień behawioralnych: cyberuzależnienia, patologiczny hazard, zakupoholizm, seksoholizm, patologiczne zaburzenia jedzenia, pracoholizm. Są one problemem społecznym, co związane jest z ich skalą oraz zasięgiem.

Coraz więcej osób uzależnionych od np. hazardu, internetu, telefonów komórkowych, gier komputerowych trafia do poradni leczenia uzależnień szukając dla siebie pomocy. Dlatego istotne jest, żeby w ofercie terapeutycznej poradni i ośrodków znalazła się również oferta leczenia dot. uzależnień behawioralnych.

Biorąc pod uwagę szkody zdrowotne i społeczne jakie ponoszą osoby uzależnione, używające szkodliwie i eksperymentujące z narkotykami oraz innymi środkami psychoaktywnymi należałoby zwiększyć zakres działań zorientowanych na ograniczenie tych szkód oraz podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących z tymi osobami w procesie terapeutycznym – rehabilitacyjnym.

Podjęmowane działania mające na celu ograniczenia skutków zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

1/ Leczenie osób uzależnionych.

Podstawowym rodzajem pomocy dla osób uzależnionych są programy psychoterapii grupowej i indywidualnej realizowane przez NZOZ-y w ramach kontraktów z NFZ. W Kaliszu funkcjonują trzy miejsca gdzie mogą uzyskać profesjonalną pomoc terapeutyczną osoby uzależnione lub eksperymentujące z narkotykami lub innymi środkami psychoaktywnymi: Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5, Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN ul. 29 Pułku Piechoty 35 (w tym Oddział Dzienny) MULTIMED – przychodnia specjalistyczna ul. Majkowskiej 13A.

tab. ilość osób i konsultacji w NZOZ

NZOZ	2015	2014	2015	2012
Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia ul. Lipowa 5 (ilość osób)	112	89	29	19
Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnień KARAN ul. 29 Pułku Piechoty 35 (w tym Oddział Dzienny) – ilość konsultacji osób uzależnionych i współzależnionych	1239	1313	1560	1271

Od 2012 r. oferta Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnień KARAN przy ul. 29 Pułku Piechoty 35 jest powiększona o terapię uzależnień behawioralnych. Oznacza to, że mogą uzyskać tam pomoc osoby uzależnione np. od hazardu, internetu, komputerów, zakupoholicy, pracoholicy itp. oraz ich rodziny.

Z kolei od 2011 r. w Kaliszu ul. Lipowa 5 funkcjonuje grupa samopomocowa AN (Anonimowi Narkomanii), a od 2013 r. w siedzibie Abstynenckiego Klubu „Jantar” ul. Śródmiejska 23 działa również grupa samopomocowa AH (Anonimowi Hazardziści). Grupy te cieszą się coraz większą popularnością wśród osób uzależnionych. Średnio w każdym spotkaniu tych grup uczestniczy ok. 30 osób.

2/ Grupy terapeutyczne uzupełniające podstawową ofertę dla osób uzależnionych od narkotyków finansowane z budżetu miasta.

tab. dodatkowe działania finansowane z budżetu miasta.

zajęcia	2015	2014	2013	2012
grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych i używających narkotyki	126	148	589	300
grupa wczesnej interwencji wobec młodzieży eksperymentującej z narkotykami	167	146	260	370
grupa informacyjno – edukacyjna dla osób uzależnionych eksperymentujących z narkotykami i dla współzależnionych (od 2014 r.)	691	717	-	-

3/ Działania interwencyjne podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Kaliszu wobec osób posiadających i używających narkotyki.

Pracownicy Wydziału Prewencji KMP przeprowadzają konsultacje osób z problemem narkotykowym, pomagają w znalezieniu ośrodka, podejmują interwencje w szkołach i sprawdzają za pomocą testów, czy zatrzymany znajduje się pod wpływem narkotyków.

tab. ilość ujawnionych przez policję przestępstw związanych z posiadaniem i używaniem narkotyków i dopalaczy.

2015	2014	2013	2012
608 przestępstw popełnionych przez 126 nieletnich	876 przestępstw popełnionych przez 327 nieletnich	843 przestępstw popełnionych przez 191 nieletnich	818 przestępstw popełnionych przez 215 nieletnich

Aby wspomóc działania Policji w ww. zakresie ze środków z budżetu miasta dokonywane są corocznie dla Policji zakupy testów do wykrywania narkotyków (w 2015 r. 1350 szt.), a w 2014 r. dodatkowo zakupiono psa, który został przeszkolony do wykrywania narkotyków.

4/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

W ramach Klubu Integracji Społecznej przy MOPS podejmowane są działania wspierające osoby z problemem narkotykowym w utrzymaniu abstynencji oraz motywujące do leczenia. Z oferty KIS skorzystały w 2012 r. 42 osoby z problemem narkotykowym, w 2013 r. - 33 osoby, 2014 - 55 a w 2015 r. - 49 osób. Podczas spotkań w KIS prowadzone są z tymi osobami rozmowy indywidualne o charakterze wspierająco-motywuującym do leczenia. Mają oni także możliwość uczestniczenia w grupie wsparcia prowadzonej przez specjalistów terapii uzależnień (zadanie finansowane ze środków MOPS).

5/Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w Punktach Konsultacyjnych.

W Kaliszu funkcjonują dwa punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i ich rodzin: prowadzony przez Stowarzyszenie „Karan” ul. Graniczna 1 i przez Fundację „Bread of Life” ul. Śródmiejska 24a.

tab. ilość konsultacji w punktach

punkt	2015	2014	2013	2012
Punkt konsultacyjny KARAN	302	456	261	330
Punkt konsultacyjny Bread of Life	978	870	840	940
konsultacje email	467	526	570	558

Konsultacje w ww. Punktach dotyczyły głównie informacji o możliwościach leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego, wsparcia w utrzymaniu abstynencji, motywowania do podjęcia leczenia oraz edukacji na temat uzależnień od narkotyków i uzależnień behawioralnych.

6/ Zespół ds. dopalaczy.

W lutym 2015 r. z inicjatywy Pani Karoliny Pawliczak Wiceprezydenta Miasta Kalisza odbyło się pierwsze spotkanie Zespołu. Głównym celem działania Zespołu było wypracowanie wspólnych kierunków działań i procedur mających na celu ograniczenie szkód i zagrożeń dla mieszkańców Kalisza związanych z funkcjonowaniem podmiotów dokonujących sprzedaży środków zastępczych tzw. „dopalaczy”.

Do prac w ramach Zespołu zostali zaproszeni przedstawiciele takich instytucji jak Straż Miejska, Komenda Miejska Policji, Inspekcja Handlowa, Inspekcja Sanitarna, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Terapii Uzależnień, Wojewódzki Szpital Zespolony, Urząd Skarbowy, Caritas Diecezji Kaliskiej, Prokuratura Rejonowa, Straż Graniczna, Urząd Celny, Straż Pożarna, Urząd Skarbowy, Inspektor Nadzoru Budowlanego oraz radni. W 2015 r. odbyło się pięć spotkań Zespołu na których były omawiane kolejne kroki i działania podejmowane przez ww instytucje mające na celu ograniczenie sprzedaży i likwidację sklepów z dopalaczami np. zwiększona ilość patroli w rejonach bezpośredniej dystrybucji dopalaczy, działania kontrolne, prewencyjne

i profilaktyczne, spotkania z właścicielami kamienic w których funkcjonowały sklepy itp. Informacje o powyższych działaniach były przekazywane mieszkańcom Kalisza podczas otwartych spotkań z przedstawicielami rad osiedla i radnymi.

W wyniku wzmoczonych, interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań, cel jaki sobie wyznaczył Zespół został osiągnięty. Wszystkie sklepy sprzedające środki zastępcze tzw. „dopalacze” w Kaliszu zostały zlikwidowane.

Finansowanie ww. działań

tab. finansowanie dodatkowych działań terapeutyczno-leczniczych

2015	2014	2013	2012
24.989,00	28.650,00	23.706,30	52.921,73

Od 2011 roku działania terapeutyczno-lecznicze skierowane do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych są realizowane w ramach kontraktów z NFZ, a działania konsultacyjne (punkty) są finansowane przez Krajowe Biuro ds Narkomanii i Wojewodę Wielkopolskiego.

2. Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Uzależnienie jednego z członków rodziny ma negatywny wpływ na całą rodzinę. Konsekwencją życia w rodzinie z problemem uzależnień są szkody zdrowotne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne wszystkich jej członków, zarówno osób dorosłych jak i dzieci. Cała rodzina osoby uzależnionej jest zagrożona wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

Podejmowane działania w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych, poprzez udzielanie tym rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej.

1/ Realizacja terapii grupowej i indywidualnej osób współuzależnionych odbywa się w NZOZ Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN, NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5 oraz NZOZ MULTIMED ul. Majkowskiej 13A w ramach kontraktu z NFZ. W tych placówkach zajęcia grupowe są adresowane do wszystkich osób współuzależnionych tzn. uczestniczą w nich rodziny osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

W uzupełnieniu programu podstawowego (poza kontraktem z NFZ) w NZOZ Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN prowadzone są grupy wstępna i zaawansowana dla rodzin borykających się z problemem narkomanii oraz od 2012 r. realizowany jest trening umiejętności prospołecznych.

tab. dodatkowe działania terapeutyczne finansowane z budżetu miasta.

zajęcia	2015	2014	2013	2012
grupa wstępna i zaawansowana dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków	648	715	599	742
trening umiejętności prospołecznych dla rodziców	289	330	381	297

Dodatkowo rodziny osób uzależnionych mogą uczestniczyć w spotkaniach grup samopomocowych dla osób współuzależnionych Al.-Anon (w Kaliszu są trzy takie grupy). Program tam realizowany dotyczy rodzin z problemem uzależnień: alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych.

2/ Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w punktach konsultacyjnych.

Rodziny osób uzależnionych mogą skorzystać z pomocy informacyjnej, konsultacyjnej i prawnej w Punktach Konsultacyjnych prowadzonych przez: Stowarzyszenie „Karan” oraz przez Fundację „Bread of Life”. Dodatkowo osoby współuzależnione mogą skorzystać z konsultacji telefonicznych i e-maila do terapeuty. Najczęściej osobami szukającymi pomocy i wsparcia w punktach konsultacyjnych są oprócz osób uzależnionych, rodzice dzieci i młodzieży używającej narkotyków i uzależnionej od internetu.

Finansowanie ww. działań

tab. finansowanie z budżetu miasta dodatkowych działań dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków

2015	2014	2013	2012
16.600,00	16.600,00	16.000,00	15.900,00

Funkcjonowanie punktów konsultacyjnych jest dofinansowane ze środków Krajowego Biura ds. Narkomanii oraz Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

3. Używanie narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

W 2015 roku na zlecenie Urzędu Miejskiego w Kaliszu zostały przeprowadzone badania „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Kalisza”.

Realizatorem badań była Pracownia Badawczo - Psychologiczna MIRABO w Warszawie. Badaniami objęto 1579 uczniów z 70 klas: 719 uczniów trzecich klas gimnazjów i 860 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych

Podstawowym celem badania była diagnoza rozpowszechnienia zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

Całościowy raport prezentujący wyniki badania jest dostępny na stronie internetowej miasta.

Wyniki badań „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w ocenie uczniów i nauczycieli”: wybrane elementy dot. używania narkotyków.

Dopalacze

- w klasach trzecich gimnazjum dopalaczy używało przynajmniej raz w życiu 10,6% chłopców i 4,7% dziewcząt. W klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych po dopalacze przynajmniej raz sięgnęło 7,2% chłopców i 4,0% dziewcząt.

- w ostatnim roku tego typu substancji użyło 6,7% chłopców i 3,7% dziewcząt z młodszych roczników i odpowiednio 3,2% i 1,2% uczniów z roczników starszych.

- w ciągu ostatniego miesiąca odnotowano 3,9% chłopców i 1,7% dziewcząt z trzecich klas gimnazjum oraz odpowiednio 1,8% i 0,6% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych, którzy sięgnęli w tym okresie po dopalacze,

- dwie piąte uczniów gimnazjum i ponad jedna trzecia uczniów szkół ponadgimnazjalnych stwierdziła, że zdobycie dopalaczy byłoby dla nich łatwe.

- trudność w zdobyciu środków zadeklarowało odpowiednio 22,5% i 23,4% badanych.

- brak możliwości zdobycia dopalaczy zadeklarowało 21,9% młodszych i 22,9% starszych uczniów.

Osoby, które przyznały, że w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie kupiły dopalacze poproszono o wskazanie miejsc zakupu. Do zakupu dopalaczy przyznało się 36 uczniów z trzecich klas gimnazjum i 27 uczniów z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. W młodszej frakcji osoby, które dokonały takiego zakupu wskazywały przede wszystkim na sklepy oraz inne źródła np. diler, a w starszym roczniku na sklepy oraz w internecie.

Marihuana i haszysz

- w klasach trzecich gimnazjum i w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych aż dwie piąte uczniów (odpowiednio 40,8% i 39,5%) uznało, że zdobycie marihuany byłoby to dla nich łatwe,
- za trudne zdobycie marihuany lub haszyszu uznało 28,7% trzecioklasistów i 30,3% spośród uczniów starszych.
- średnio co szósty gimnazjalista (16,8%) i uczeń drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (15,4%) stwierdził, że zdobycie przez niego marihuany lub haszyszu byłoby niemożliwe,
- w przypadku uczniów klas trzecich najczęściej inicjacja z marihuaną miała miejsce w wieku 14-15 lat, dotyczy to zarówno dziewcząt, jak i chłopców, natomiast wśród uczniów starszych inicjacja najczęściej miała miejsce, kiedy mieli oni 16 lat lub więcej,
- spośród uczniów klas trzecich gimnazjum 3,7% dziewcząt i 6,1% chłopców po raz pierwszy użyło marihuany w wieku 13 lat lub wcześniej. Wśród starszych uczniów odsetek takich wskazań wynosił odpowiednio: 0,2% i 2,8%,
- wśród uczniów trzecich klas gimnazjum przynajmniej raz w życiu paliła marihuanę lub haszysz średnio jedna piąta chłopców (21,9%) i dziewcząt (18,2%).
- w ciągu roku poprzedzającego badanie użyło narkotyku 17,0% chłopców i 14,2% dziewcząt, zaś w miesiącu przed badaniem 8,4% chłopców oraz 6,0% dziewcząt.
- Wśród uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych przynajmniej raz w życiu paliła marihuanę lub haszysz jedna trzecia chłopców (33,4%) i ponad jedna piąta dziewcząt (22,8%),
- do palenia marihuany w ciągu 30 dni poprzedzających badanie przyznał się co ósmy uczeń (12,4%) i 3,9% dziewcząt,
- w klasach trzecich o tym, że używanie marihuany niesie ze sobą duże ryzyko było przekonanych 28,9% uczniów i 29,7% uczennic. W klasach drugich odsetki te wynosiły odpowiednio: 22,0% i 30,3%.
- stosunkowo wysokie odsetki badanych nie potrafiły ocenić zagrożenia związanego z poszczególnymi stylami używania marihuany - brak wiedzy na ten temat deklarowało od 8,8% do 14,4% badanych,
- prawie połowa chłopców z obydwu grup wiekowych oraz dwie piąte młodszych i jedna trzecia starszych dziewcząt zadeklarowało, że zna miejsca, w których łatwo można kupić marihuanę/haszysz,
- wysoki był odsetek badanych, którzy wyrazili opinię, że miejscem łatwego zakupu omawianych substancji jest szkoła. Wśród uczniów trzecich klas gimnazjum wskazało ją 12,1% chłopców i 8,2% dziewcząt, a wśród uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych 10,1% chłopców oraz 2,6% dziewcząt.

Ekstazy

- w przypadku chłopców z klas trzecich gimnazjum największa liczba badanych przyznała, że zażywała ecstazy 1-2 razy (0,6%). Wśród chłopców z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych badani najczęściej wskazali na stosowanie ecstazy w ciągu ostatniego miesiąca 1-2 razy (0,6%).
- deklaracje odnośnie wielokrotnego używania tego narkotyku – powyżej 10 razy były udziałem 0,3% dziewcząt oraz 0,2% chłopców ze starszego rocznika.
- zdobycie ecstazy byłoby łatwe dla co szóstego ucznia klasy trzeciej gimnazjum (17,3%). Jedna trzecia uczniów uznała, że byłoby to trudne, a 28,5% że jest to niemożliwe.
- w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych odsetek osób wskazujących, że zdobycie ecstazy byłoby ich zdaniem łatwe był nieco niższy w porównaniu z uczniami młodszymi i wynosił 12,0%. Jedna trzecia badanych z tego rocznika stwierdziła, że byłoby to dla nich trudne, również dla jednej trzeciej było to niemożliwe (32,3%).

Środki wziewne

- w ciągu ostatniego miesiąca przed badaniem środki wziewne były przez uczniów używane sporadycznie (młodszy badani sięgali po te środki częściej od starszych).

- uczniowie którzy przyznali się do sięgania po aerozole lub kleje w celu odurzenia się czynili to zarówno incydentalnie, jak i z większą częstotliwością.
- odsetek uczniów, którzy stosowali tego rodzaju środki 10 i więcej razy w ciągu 30 dni poprzedzających badanie wynosił w klasach trzecich gimnazjum 0,3% wśród chłopców i 0,6% wśród dziewcząt, a w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych odpowiednio 0,9% i 0,3%.

Amfetamina

- jako niemożliwą do zdobycia uznało amfetaminę 31,3% badanych trzecioklasistów i podobny odsetek uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (33,2%). W starszym roczniku wyższy był odsetek osób, które nie potrafiły jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.
- w ciągu ostatniego roku przed badaniem w klasach trzecich gimnazjum amfetaminy użyło 3,2% chłopców oraz 1,4% dziewcząt. W drugich klasach szkół ponadgimnazjalnych po ten środek w ostatnim roku sięgnęło 2,5% chłopców i 1,2% dziewcząt.
- w ostatnim miesiącu przed badaniem po amfetaminę sięgnęły stosunkowo niewielkie odsetki dziewcząt i chłopców z obu badanych roczników. W klasach trzecich gimnazjum wynosiły one 1,4% - chłopcy oraz 0,6% - dziewczęta, zaś w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych 0,9% chłopców oraz 0,7% dziewcząt.
- zażywanie amfetaminy w okresie 30 dni poprzedzających badanie odnotowano w przypadku 0,9% chłopców i 0,7% dziewcząt z klas drugich szkół ponadgimnazjalnych. W przypadku trzecich klas gimnazjum odsetki te kształtowały się na poziomie 1,4% w grupie chłopców i 0,6% w grupie dziewcząt.
- Zapytane o wiek, w którym po raz pierwszy zażyły amfetaminę dziewczęta uczące się w gimnazjach najczęściej deklarowały, że miało to miejsce w wieku 14-15 lat (1,4%), również inicjacja ich rówieśników przebiegała najczęściej w wieku 14-15 lat (2,3%). Uczennice z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych najczęściej wskazywały na wiek 16 lat lub więcej (1,1%), zaś uczniowie na wiek 16 lat i więcej.

PODUMOWANIE

1. Używanie innych narkotyków niż marihuana i amfetamina np. LSD, grzyby halucynogenne, heroina, kokaina nie jest popularne wśród kaliskiej młodzieży. Są to zazwyczaj użycia incydentalne.
2. Używanie ekstazy zarówno przez uczniów starszych jak i młodszych należy uznać za zjawisko rzadkie, co nie oznacza, że można zlekceważyć takie eksperymenty. Ecstasy to narkotyk popularny wśród młodzieży spędzającej czas w klubach i dyskotekach.
3. Ze względu na wiek inicjacji narkotykowej 13-15 lat należy rozpocząć oddziaływania profilaktyczne w szkole podstawowej oraz zintensyfikować je w gimnazjach.
4. Wyniki badań dotyczące oceny przez młodzież ryzyka związanego z używaniem narkotyków wskazują na konieczność zintensyfikowania oddziaływań edukacyjnych w szkołach gimnazjalnych na temat ryzyka i szkód związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Porównanie wyników badań realizowanych w Kaliszu w latach 2007, 2011 i 2015:

- istotnie mniejszy odsetek uczniów w klasach 2 PG w roku 2015 stwierdził, że łatwe byłoby dla nich zdobycie marihuany lub haszysz. W klasach 2 PG jest to spadek z 48% w roku 2011 do 39,5% w roku 2015. W klasach 3 G w roku 2015 odsetek uczniów, którzy uznali, że marihuana byłaby dla nich łatwa do zdobycia nie zmienił się w porównaniu z rokiem 2011 i 2007,
- nie odnotowano pomiędzy rokiem 2011 a 2015 różnic pomiędzy odsetkami dziewcząt z klas 3 gimnazjum oraz dziewcząt z klas 2 PG, które mają za sobą inicjację z marihuaną/haszyszem. W roku 2015 odnotowano tendencję spadkową w tym zakresie wśród chłopców z klas 2 PG. Natomiast istotnie niższy w porównaniu z rokiem 2011 był odsetek używających w grupie chłopców z klas 3 G,
- pomiędzy rokiem 2011 a 2015 nie odnotowano różnic pomiędzy odsetkami dziewcząt z klas 3 G i klas 2 PG, które używały marihuany w ostatnim roku. Zaobserwowano istotny spadek odsetka chłopców z klas 3 G używających marihuanę w ostatnim roku, w porównaniu z rokiem 2007,

- nie zanotowano istotnych zmian jeśli chodzi o rozpowszechnienie używania marihuany w ostatnim miesiącu przed badaniem wśród chłopców z klas 2 PG oraz dziewcząt z klas 3 gimnazjum. Odnotowano natomiast tendencję spadkową w tym zakresie wśród chłopców z klas 3 G oraz dziewcząt z klas 2 PG pomiędzy rokiem 2007 a 2015,

- porównanie wyników dotyczących rozpowszechnienia używania amfetaminy wśród uczniów w roku 2011 i 2015 wskazuje na stabilizację odsetków używających tę substancję we wszystkich analizowanych okresach pomiędzy rokiem 2011 a 2015,

- porównania z wynikami z roku 2007 wskazują natomiast na wyraźną tendencję spadkową jeśli chodzi o odsetki używających amfetaminę w życiu oraz w ostatnim roku w klasach 3 gimnazjum,

- odnotowano istotny spadek odsetka używających amfetaminę w życiu oraz ostatnim roku w grupie chłopców i dziewcząt z klas 2 PG,

- wśród dziewcząt z obu roczników pomiędzy rokiem 2007 a 2015 wyraźna jest tendencja spadkowa jeśli chodzi o odsetek używających amfetaminę w ostatnim miesiącu.

Podejmowane działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu ograniczenie używania narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież:

1/ w ramach profilaktyki uniwersalnej – ukierunkowanej na całe populacje bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów uzależnień, której celem jest zapobieganie bądź opóźnianie inicjacji narkotykowej oraz zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi tych problemów w danej populacji zrealizowano w 2015 r.: Program Trenerów Osiedlowych, program profilaktyczny „Zanim spróbujesz pić, palić, ćpać”, program profilaktyczny „Sobą być, dobrze żyć”, rajd „Kalisz świeci przykładem”, strategie profilaktyczne dla dzieci i młodzieży: „Aktywne Wakacje” i ferie zimowe (finansowane ze środków na realizację MPPiRPA), konkurs „Wolność bez nałogów” połączony z drukiem kalendarzy tematycznych, zakupiono testy do wykrywania narkotyków, odbyło się spotkanie edukacyjne z młodzieżą „Dopalacze niszczą życie” oraz projekcja filmu na ten sam temat, przeprowadzono badania ESPAD oraz działania w zakresie profilaktyki rówieśniczej.

2/ w ramach profilaktyki selektywnej – ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów uzależnień oraz profilaktyki wskazującej – ukierunkowanej na osoby ze zwiększonym indywidualnym ryzykiem używania oraz na grupy wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów, zrealizowano w 2015 r.: programy reedukacyjne i interwencyjne dla młodzieży ponadgimnazjalnej, rajd „Bieg Urwisa” dofinansowano funkcjonowanie świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii i organizację obozów dla dzieci nie uczestniczących w zajęciach prowadzonych w tych świetlicach, zabawę choinkową dla dzieci ze świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, turniej sportowy, Dzień Dziecka, naukę pływania, rajd „Leśny Ludek” (finansowane ze środków na realizację MPPiRPA), oraz warsztaty „Festiwal talentów czyli mocne strony” i „Mam wybór wybieram dobrze”.

3/ W ramach profilaktyki wskazującej – ukierunkowanej na diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji w stosunku do jednostek i grup wysokiego ryzyka przejawiających pierwsze symptomy problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi oraz wychowujących się w rodzinie z problemem uzależnień: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci przejawiających wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, z deficytem uwagi, mających problemy w szkole, programy interwencyjno - reedukacyjne dla młodzieży ponadgimnazjalnej, warsztaty dla rodziców, którzy mają problemy wychowawcze, program Fred goes Net (krótka interwencja profilaktyczna w formie warsztatów).

tab. ilość osób uczestniczących w ww. działaniach

działanie	2015	2014	2013	2012
szkolnych programach profilaktyczno - edukacyjnych	1557 uczniów 1045 rodziców	1307 uczniów 1204 rodziców	2806 uczniów 1883 rodziców	4119 uczniów 1101 rodziców
Pozaszkolne strategie profilaktyczne	13257 uczniów	8234 uczniów	6592 uczniów	7836 uczniów
Programy interwencyjno - reedukacyjne	1581 uczniów	2950 uczniów	805 uczniów	251 uczniów

Finansowanie ww. działań

Szkolne programy profilaktyczne i pozaszkolne strategie profilaktyczne swoim zakresem merytorycznym obejmują profilaktykę wszystkich uzależnień i w związku z tym zostały ujęte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

tab. wydatkowanie środków na realizację ww. zadań (tylko z rozdziału klasyfikacji budżetowej – przeciwdziałanie narkomanii).

2015	2014	2013	2012
278.741,06 zł.	226.599,50 zł.	227.246,30 zł.	198.850 zł.

4. Działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Podjęmowane działania wspomagające działalność instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- 1/ budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych,
- 2/ wspomaganie rzeczowe, merytoryczne i finansowe przy realizacji zadań wynikających z Programu,
- 3/ podejmowanie wspólnych działań mających na celu zapobieganie marginalizacji osób uzależnionych i ich rodzin,
- 4/ wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji zadań,
- 5/ wspieranie rozwoju zawodowego osób zajmujących się między innymi udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkotykowych w Kaliszu.

Finansowanie ww. działań

Środki na realizację ww. działań zostały uwzględnione w punktach 1-3 dotyczących zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, pomocy rodzinie i działań profilaktyczno-edukacyjnych.

5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin.

Osoby używające narkotyków i innych środków psychoaktywnych są szczególnie zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Towarzyszące uzależnieniu problemy np. choroby, konflikty z prawem, bezdomność, wykluczenie z rynku pracy, prowadzą do marginalizacji osób uzależnionych. Zapewnienie tym osobom opieki psychosocjalnej może poprawić funkcjonowanie społeczne i jakość życia zarówno ich, jak i ich rodzin.

Podejmowane działania mające na celu zmniejszenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin.

1/ Pomoc finansowa i rzeczowa osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny otrzymują najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego, pomocy rzeczowej i żywności przyznawanych na podstawie decyzji z MOPS. Ponadto pomoc socjalną w postaci wydawania odzieży prowadzą dla ww. osób Fundacja „Bread of Life” i Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba”, a gorący posiłek w jadłodajni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

2/ Poradnictwo i praca socjalna z osobami uzależnionymi.

Praca socjalna z osobami uzależnionymi od narkotyków polega na motywowaniu tych osób do leczenia odwykowego, a po ukończonym leczeniu osoby te mogą liczyć na pomoc w aktywizacji zawodowej, ustaleniu niepełnosprawności, wsparciu w utrzymaniu abstynencji. Wszystkie te działania są realizowane w ramach pracy indywidualnej z klientem przez pracowników socjalnych.

3/ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Wszystkie osoby z problemem narkotykowym oraz osoby uzależnione od narkotyków i innych środków psychoaktywnych mogą uczestniczyć w działaniach podejmowanych w ramach Klubu Integracji Społecznej. W ramach KIS osoby te mają możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnej ze specjalistą ds. uzależnień oraz uczestniczyć w spotkaniach grupy wsparcia (diagnoza problemu, motywowanie do leczenia, wsparcie).

tab. ilość osób z problemem narkotykowym objętych pomocą MOPS i KIS

	2015	2014	2013	2012
MOPS - KIS	49	55	33	42

Z informacji uzyskanych z MOPS wynika, że rodziny z problemem narkotykowym objęte ich pomocą to rodziny jednoosobowe.

Finansowanie ww. działań.

Wymienione wyżej działania finansowane były w ramach środków przeznaczonych na pomoc społeczną, będących w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

II. Zasoby.

Zadania Programu realizowane są przez instytucje, organizacje pozarządowe i inne podmioty, a także przez osoby indywidualne posiadające niezbędne kwalifikacje, w tym:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Fundacja „Bread of Life”,
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Bank Chleba”,
- Caritas Diecezji Kaliskiej,
- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia (NFZ),
- NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia KARAN” (NFZ),
- NZOZ MULTIMED (NFZ),
- Stowarzyszenie „Karan”,
- Komenda Miejska Policji w Kaliszu,
- Powiatowa Stacja Sanitaro-Epidemiologiczna w Kaliszu,
- szkoły,
- osoby posiadające uprawnienia do prowadzenia terapii,
- przeszkoleni realizatorzy programów profilaktycznych.

III. Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych na rok 2016.

PROBLEM I

Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Cel:

Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych poprzez:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zmniejszenie marginalizacji społecznej.
3. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.
4. Edukację na temat szkodliwości używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Realizacja programu wczesnej interwencji wobec młodzieży eksperymentującej z narkotykami.	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok
2. Prowadzenie grupy terapeutycznej „After care” dla osób po podstawowym programie terapeutycznym.	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok

3. Poradnictwo ambulatoryjne dla osób używających narkotyki i inne środki psychoaktywne.	- Stowarzyszenie KARAN - Fundacja „Bread of Life”	Cały rok
4. Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.	- Klub Integracji Społecznej - Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN - grupa samopomocowa NA	Cały rok
5. Zajęcia informacyjno – edukacyjne dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert) - Komenda Miejska Policji	Cały rok
6. Motywowanie do leczenia osób używających i uzależnionych od narkotyków.	- Klub Integracji Społecznej - Komenda Miejska Policji - Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN	Cały rok
7. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom uzależnionym od narkotyków.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Cały rok
8. Prowadzenie działań rehabilitacyjnych i zapobiegających wykluczeniu społecznemu.	- Klub Integracji Społecznej - Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN	Cały rok
9. Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania narkotyków i innych środków psychoaktywnych na organizm i ryzyka szkód wynikających z ich używania.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
10. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się profesjonalnie pomocą terapeutyczną i leczeniem osób używających i uzależnionych od narkotyków oraz szkolenia grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	W miarę potrzeb
11. Realizacja kampanii edukacyjnych (lokalnych i ogólnopolskich) na temat uzależnienia od środków psychoaktywnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
12. Prowadzenie działalności interwencyjnej wobec osób z problemem narkotykowym	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Komenda Miejska Policji - organizacje pozarządowe	Cały rok
13. Realizacja programu CANDIS – krótkoterminowego programu terapii dla osób uzależnionych od marihuany	- Stowarzyszenie KARAN	Cały rok

Podstawowy program terapeutyczny dla osób uzależnionych jest realizowany w Kaliszu przez NZOZy w ramach kontraktu z NFZ (terapia indywidualna, grupowa i w ramach oddziału dziennego):

- NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN ul. ul. 29 Pułku Piechoty 35,
- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5,
- NZOZ MULTIMED ul. Majkowska 13.

Wskaźniki:

- ilość osób zgłaszających się na leczenie,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba osób korzystających z konsultacji w punktach konsultacyjnych,
- liczba osób uzależnionych otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej,
- ilość osób objętych programem wczesnej interwencji.

PROBLEM II

Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Cel:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych poprzez:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej.
2. Pomoc psychospołeczną i prawną.
3. Pomoc społeczną rodzinom osób uzależnionych.
4. Edukację na temat używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Harmonogram realizacji zadań

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Konsultacje indywidualne, telefoniczne i e-mailowe dla rodzin z problemem narkomanii.	- Fundacja „Bread of Life” - Stowarzyszenie KARAN	Cały rok
2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii.	- MOPS - Klub Integracji Społecznej - organizacje pozarządowe	Cały rok
3. Warsztaty umiejętności prospołecznych dla rodzin z problemem narkotykowym.	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok
4. Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób współuzależnionych.	- MOPS - Klub Integracji Społecznej - organizacje pozarządowe - grupy samopomocowe AI-Anon	Cały rok
5. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin osób używających narkotyki.	- Stowarzyszenie KARAN (realizator wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert)	Cały rok

6. Pomoc społeczna i zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin osób uzależnionych z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.	- MOPS - Klub Integracji Społecznej	Cały rok
7. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych dla osób z rodzin z problemem narkotykowym.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok

Podstawowy program terapeutyczny dla osób współuzależnionych jest realizowany w Kaliszu przez NZOZy w ramach kontraktu z NFZ (terapia indywidualna, grupowa i w ramach oddziału dziennego):

- NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN ul. ul. 29 Pułku Piechoty 35,
- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia ul. Lipowa 5,
- NZOZ MULTIMED ul. Majkowska 13.

Wskaźniki:

- liczba osób współuzależnionych uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba osób współuzależnionych uczestniczących w grupach wsparcia,
- liczba osób, które skorzystały z konsultacji indywidualnych, telefonicznych, e-mailowych,
- ilość rodzin z problemem narkomanii objętych pomocą MOPS i KIS.

PROBLEM III

Używanie narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Cel:

Ograniczenie zjawiska używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież poprzez:

1. Zwiększenie dostępności programów profilaktyki uniwersalnej: szkolnej i pozaszkolnej.
2. Realizację programów profilaktyki selektywnej i wskazującej: reedukacyjnych i wczesnej interwencji dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka oraz eksperymentującej i używającej narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych.
3. Utrwalanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży.
4. Pomoc opiekuńczo - wychowawczą i socjoterapeutyczną dzieciom z grup ryzyka.
5. Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży jako strategii profilaktycznych będących alternatywą do używania środków psychoaktywnych.
6. Pomoc rodzicom, których dzieci używają narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
7. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków, innych środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

Harmonogram realizacji zadań

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Wspomaganie realizacji w szkołach podstawowych i gimnazjach „szkolnych programów profilaktyki” poprzez realizację programów profilaktycznych z zakresu uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych na podstawie diagnozy środowiska szkolnego.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Wydział Edukacji, szkoły - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - Komenda Miejska Policji - realizatorzy i instruktorzy programów profilaktycznych	II i IV kw
2. Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych.	W miarę potrzeb
3. Funkcjonowanie świetlic środowiskowych realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii, w tym dożywianie.	- realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Cały rok
4. Organizacja obozów profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	- realizatorzy wyłonieni w drodze konkursu ofert	Okres wakacji
5. Realizacja „Programu Trenerów Osiedlowych” – strategia profilaktyczna.	- realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert	II, III, IV kw.
6. Działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowane do młodzieży z grup ryzyka (szkolne i pozaszkolne)	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - realizatorzy i instruktorzy programów profilaktycznych - organizacje pozarządowe - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
7. Pomoc rodzicom, którzy mają problemy wychowawcze ze swoimi dziećmi, związane z używaniem narkotyków, innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - organizacje pozarządowe - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
8. Warsztaty i spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień dla rodziców.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Wydział Edukacji, szkoły - organizacje pozarządowe - Komenda Miejska Policji - przeszkoleni realizatorzy	W miarę potrzeb
9. Realizacja programów wczesnej interwencji dla młodzieży przejawiającej zachowania ryzykowne, w tym np. program FreD goes NET.	- Stowarzyszenie KARAN - szkoły - Komenda Miejska Policji	W miarę potrzeb
10. Realizacja lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktyczno-edukacyjnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - organizacje pozarządowe - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - media	Cały rok

11. Wspieranie i organizacja szkolnych i pozaszkolnych strategii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy tryb życia oraz konkursów o tematyce uzależnień.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
12. Prowadzenie działań prewencyjnych z wykorzystaniem testów do wykrywania narkotyków.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji	Cały rok
13. Zakup literatury i innych materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych	W miarę potrzeb
14. Współpraca z mediami w zakresie informowania o problemach uzależnień.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Cały rok

Wskaźniki:

- liczba dzieci objętych programami profilaktycznymi szkolnymi i pozaszkolnymi strategiami profilaktycznymi,
- liczba młodzieży uczestniczącej w programach reedukacyjnych i wczesnej interwencji,
- ilość rodziców uczestniczących z spotkaniach profilaktyczno-edukacyjnych.

POBLEM IV

Stopień aktywności oraz współpracy organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.

Cel:

Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji pozarządowych, instytucji i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych poprzez:

1. Zwiększenie skuteczności i jakości działań podejmowanych w ramach Programu.
2. Organizację szkoleń mających na celu podwyższenie kwalifikacji różnych grup zawodowych z zakresu rozwiązywania problemów narkotykowych i innych środków psychoaktywnych.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz lokalnej społeczności.
4. Zwiększenie aktywności i zaangażowania instytucji oraz organizacji w rozwiązywanie problemów narkotykowych poprzez realizację wspólnych projektów.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji Programu oraz wspieranie istniejących i sprawdzonych realizatorów.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych	Cały rok

2. Realizacja nowych, wspólnych projektów mających na celu rozwiązywanie problemów narkotykowych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
3. Włączenie się przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji i lokalnej społeczności w działania na rzecz przeciwdziałania narkomanii.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - rady osiedla - organizacje pozarządowe	Cały rok
4. Zakup materiałów, sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań zawartych w MPPN.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	W miarę potrzeb
5. Produkcja lub zakup literatury fachowej, broszur, materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	W miarę potrzeb
6. Wsparcie działań organizacji pozarządowych i instytucji w realizacji zadań z Programu np. poprzez zakup testów do wykrywania narkotyków.	Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych,	W miarę potrzeb
7. Wymiana doświadczeń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych poprzez współorganizowanie konferencji, porad, seminariów i szkoleń różnych grup zawodowych i przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także współpracy międzynarodowej.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe	Cały rok
8. Współudział w imprezach i kampaniach edukacyjnych, profilaktycznych, propagujących zdrowy tryb życia i zapobiegających izolacji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych - jednostki organizacyjne miasta - Komenda Miejska Policji - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna - organizacje pozarządowe.	Cały rok

Wskaźniki:

- liczba podmiotów współpracujących przy realizacji Programu,
- liczba podmiotów wspartych finansowo lub rzeczowo przy realizacji zadań z Programu,
- liczba przeszkolonych osób z zakresu profilaktyki i uzależnienia od narkotyków,
- liczba wspólnych projektów podejmowanych przez podmioty działające na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych.

PROBLEM V

Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób uzależnionych i ich rodzin.

Cel:

Zmniejszenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin poprzez:

1. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i ich rodzinom.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin.
3. Integrację osób uzależnionych i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym.

Harmonogram realizacji zadań:

zadanie	realizator	Termin realizacji
1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom uzależnionym i ich rodzinom.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - organizacje pozarządowe.	Cały rok
2. Poradnictwo i praca socjalna z osobami uzależnionymi i ich rodzinami z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,	Cały rok
3. Działania interwencyjne skierowane do osób uzależnionych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Klub Integracji Społecznej, - Komenda Miejska Policji, - organizacje pozarządowe.	Cały rok
4. Działanie edukacyjne i rehabilitacyjne skierowane do osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, - Klub Integracji Społecznej, - Komenda Miejska Policji, - organizacje pozarządowe.	Cały rok
5. Udział osób uzależnionych i ich rodzin w lokalnych kampaniach społecznych i imprezach promujących rodzinę jako czynnik chroniący oraz promujących zdrowy tryb życia.	- organizacje pozarządowe	Cały rok

Wskaźniki:

- liczba osób i rodzin objętych pomocą materialną MOPS,
- ilość osób, do których dotarli z pomocą street-workerzy,
- liczba osób z problemem narkotykowym uczestniczących w zajęciach w Klubie Integracji Społecznej.

IV. Zasady realizacji i finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok.

tab. wysokość środków wydatkowanych na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pozyskiwanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Program	2015 r.	2014 r.	2013 r.	2012 r.
Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii	308.741,06	279.728,42	263.715,72	271.407,13

Zasady realizacji Programu:

- Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii Prezydent Miasta Kalisza w celu realizacji określonych w ustawie zadań własnych gminy, opracowuje projekt gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok określa zakres oraz sposób realizacji ustawowych zadań związanych z rozwiązywaniem problemów narkotykowych w naszym mieście, wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza.
- Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizacja zadań zawartych w gminnych programach przeciwdziałania narkomanii finansowana jest z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Za koordynację realizacji Programu odpowiada Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, który przy realizacji współpracować będzie z jednostkami pomocy społecznej, szkołami, policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi, które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań.
- W realizacji Programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, podmioty o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem. Miasto Kalisz wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z niniejszego Programu.

Zasady finansowania zadań:

- Dotacje na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok udzielane są po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert oraz w trybie tzw. „małych grantów” zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Pozostałe zadania finansowane są po przeanalizowaniu kosztorysu i zakresu realizacji zadania w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych.
- Zadania realizowane w ramach Programu przez osoby fizyczne, finansowane są zgodnie ze stawkami szczegółowymi, zapisanymi w rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przy czym wysokość

ustalanej stawki jest zależna od poziomu kompetencji, wykształcenia i doświadczenia osoby realizującej zadanie, z uwzględnieniem posiadanych stopni i tytułów naukowych, specjalistycznego wykształcenia podyplomowego zgodnego z problematyką zajęć, odbytych staży i superwizji, posiadanych certyfikatów i licencji.

- Ustalenie stawki następuje z uwzględnieniem dostępności na rynku realizatorów o wymaganych do danego zadania specjalnościach, po przeprowadzeniu negocjacji cen. Istnieje możliwość stosowania stawek niższych, uzyskanych w wyniku negocjacji, niż zapisane w ww. rekomendacjach. Stawki przekraczające wartość średnią mogą być stosowane jedynie w szczególnych przypadkach.
- Podmioty realizujące zadania Programu zobowiązane są do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania z budżetu Miasta Kalisza.

Plan wydatków na realizację zadań z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 r.

PLAN na 2016 r. - 315.000 zł.

§ 4170 – wynagrodzenia bezosobowe: 18.500 zł.

realizacja programów reedukacyjnych dla młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych, szkolenia różnych grup zawodowych z zakresu uzależnień i profilaktyki oraz spotkania z rodzicami, realizacja programów profilaktycznych w szkołach, realizacja pozaszkolnych strategii profilaktycznych.

§ 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne: 1.200 zł.

§ 4120 – składki na fundusz pracy: 300 zł.

§ 4210 – zakup materiałów i wyposażenia: 10.000 zł.

Zakup materiałów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz testów do wykrywania narkotyków.

§ 4300 – zakup usług pozostałych: 19.000 zł.

Organizacja i przeprowadzenie konkursu „Wolność bez nałogów”, realizacja pozaszkolnych strategii profilaktycznych, lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktycznych, szkolenia różnych grup zawodowych z zakresu problematyki narkomanii,

§ 4370 – opłaty z tytułu zakupu usług: 1.500 zł.

§ 4700 – szkolenia pracowników: 1.500 zł.

§ 2360 – dotacje celowe: 260.000 zł.

Realizacja Programu Trenerów Osiedlowych, pozaszkolnych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w oparciu o założenia profilaktyki rówieśniczej, grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków i eksperymentujących z narkotykami oraz dla osób współuzależnionych (nie finansowanych przez NFZ) oraz zadania publiczne o charakterze lokalnym lub regionalnym z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy (tzw. małe granty).

